

## A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Körössy és Társai Ügyvédi Iroda (Ügyvédi Iroda címe, ügyintéző dr. Körössy Mária ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a Fejér és Meggyes Ügyvédi Iroda (Ügyvédi Iroda címe, ügyintéző dr. Meggyes Attila ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen indított hagyatéki perében a Baranya Megyei Bíróság 8.P.20.450/2004/98. számú ítélete ellen az alperes 101. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

### Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 52.000 (ötvenkettőezer) forint fellebbezési perköltséget, és az állami adóhatóság külön felhívására 104.000 (egyszáznégyezer) forint illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes és az alperes testvére, dr. M. L. örökhagyó 1960. június 18-án kötött házasságot. Személyes kapcsolatuk az együtt töltött évtizedek során megromlott, és ezzel párhuzamosan mindkét házastársban fokozatosan erősebb személyi kötődések alakultak ki szüleik és testvéreik illetve azok családtagjai iránt. Az örökhagyó az élete folyamán három ízben, tartalmilag következetes végrendeletet tett, először 1989. november 11-én, majd 1993. októberében, végül 1999. június 2-án. Végrendeletében mindhárom alkalommal az alperest nevezte kizárólagos örökösevé, és kitagadta az öröklésből a felperest. A kitagadást azzal indokolta, hogy a felesége „a saját jövedelmét soha nem adta be a közösbe, a közös vagyon megszerzéséhez soha egy fillérrel nem járul hozzá”, ezzel szemben az 1970-es években a jelígre szóló 300.000 forintos betétkönyvet elvitte, és kivette a pénzt, az örökhagyó egyéb megkeresett

jövedelméhez rendszeresen hozzányúlt", 5 kg aranytárgyaiból 3,5 kg súlyút „önhatalmúan elvitt, és kiválogatta az érdekesebb, művesebb darabokat". A kitagadás okaként jelölte meg azt is, hogy a felperes egy alkalommal álmában késsel az életére tört, és 6 cm hosszú sérülést ejtett rajta.

Az örökhagyó 2003. szeptember 12-én elhunyt. Hagyatékát a közjegyző részben teljes, részben ideiglenes hatállyal az alperesnek adta át végrendeleti öröklés címén. A teljes hatályú hagyatékátadás az örökhagyó 22.847 forint összegű bankszámla-követelésére terjed ki, az egyéb hagyatéki vagyont ideiglenes hatállyal adta át a közjegyző, tekintettel arra, hogy a felperes, mint az örökhagyó házastársa a végrendeletet alakilag érvényesnek ismerte el, de a kitagadásra vonatkozó részében érvénytelennek tekintette, a hagyatéki ingóságokra pedig házastársi vagyontársaság címén jelentett be igényt.

A felperes a módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az örökhagyó 1999. június 2-i írásbeli végrendeletébe foglalt kitagadó nyilatkozat érvénytelen, kérte a hagyatéki ingatlanon és ingóságokon fennálló közös tulajdon megszüntetését, és köteles része kiadását. Saját tulajdonába kérte adni a n.-i 2291. hrsz.-ú B. út 24. szám alatti „lakóház, udvar, gazdasági épület" megnevezésű ingatlannak az örökhagyó tulajdonában volt  $\frac{1}{2}$ -ed részét, az ingatlanban leltározott lakberendezési tárgyak egy részét, kérte az örökhagyó hagyatékában volt értékpapír számlán kezelt 3.666.552 db OTP Optima befektetési jegyek fele részét. Mindezekon kívül a hagyatéki ingatlan résznek és a hagyatéki ingóságok közül a tulajdonába adni kért értéktobbletnek a beszámításával kötelesrész címén 4.773.728 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A kötelesrész számításánál kérte figyelembe venni azt a tőke megtakarítási életbiztosítási szerződést, melyet az örökhagyó 2001. március 13-án az OTP Garancia Biztosító Rt.-vel kötött. A biztosítás egyszeri díjas volt, a szerződés lejártát követően, 2006. március 17-én 11.071.192 forint szolgáltatási összeget utalt át a biztosító a szerződés kedvezményezettje, az alperes folyószámlájára.

Az alperes a keresetet részben elismerte, nem ellenezte a keresetlevélben megjelölt ingóságok egy részének felperes tulajdonába adását, és a hagyatéki ingatlanhányadnak a felperes tulajdonába adását értékkiegyenlítés mellett. Egyebekben a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 25. sorszámu rész- közbenső ítéletében megállapította, hogy az örökhagyó 1992. június 2-i írásbeli magánvégrendeletének a felperes kitagadására vonatkozó rendelkezése a peres felek viszonyában érvénytelen. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Pécsi Ítéltábla az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperest házastársi közös vagyoni szerzés címén megilleti az OTP letéti számlán kezelt 3.666.552 db OTP Optima befektetési jegy  $\frac{1}{2}$ -ed része, továbbá a n.-i 2291. hrsz.-ú ingatlanban a hagyatéki eljárás során leltározott 86.000 forint összértékű ingóságok  $\frac{1}{2}$ -ed része. A fenti ingóságokon és az ingatlanon fennálló tulajdonközösséget megszüntette, az ingatlant a felperes kizárólagos tulajdonába adta, és a felperes tulajdonába adta az

ítéletben részletezett ingóságokat, összesen 62.000 forint értékben, az ítéletben pontosan megjelölt további ingóságokat, 24.000 forint értékben az alperes tulajdonába adta, és kötelezte a felperest, hogy a megjelölt ingóságokat az alperes részére 15 napon belül adja ki. Az OTP Optima befektetési jegyek  $\frac{1}{2}$ -ed részét a felperes,  $\frac{1}{2}$ -ed részét az alperes tulajdonába adta, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 1.754.417 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes és az örökhagyó között a házassági életközösség az örökhagyó haláláig fennállt annak ellenére, hogy a házassági életközösség jellemző elemei közül egyesek (pl. a gyermekek közös nevelése) az örökhagyó és a felperes akaratán kívül eső objektív okból nem valósulhatott meg. Más elemei (pl. a szerzeményi vagyon feletti rendelkezés) a házasság felek konszenzusa alapján önálló volt mindkét fél részéről a saját jövedelme tekintetében, de az életközösség fennállásához szükséges közös kiadásokat egyenlő arányban viselték. Már 1990. előtt is nagyfokú önállósággal, magányossággal éltek az életüket a házasságukban, és ebben az 1989-90-es évek annyiban hoztak csak változást, hogy az örökhagyó családja körében nem mutatkozott már a felperes annyit sem, mint korábban. Az örökhagyó mégis házassága fennállását, és nem annak felbontását akarta, ebben semmilyen személyes vagy vagyoni érdek nem ösztönözte. A felperes a maga részéről a per során is állította, hogy minden nehézségen felülemelkedő együvé tartozás meg volt a házasságukban. 1989-90 nem hozott olyan meghatározó törést a házasság felek kapcsolatában, ami egyértelműen az életközösségük megszűnésére utalna. Erre figyelemmel pedig a Csjt. 27. § (1) bekezdése szerinti közös vagyoni szerzés az örökhagyó haláláig megvalósult a házasságban. Ennek figyelembe vételével az OTP Optima jegyeket közös szerzeményi vagyonnak tekintette a bíróság, mert azokat az örökhagyó a felperessel létesített házassági életközössége fennállása idején szerezte 2000. és 2003. között. Nem találta bizonyítottnak az elsőfokú bíróság az alperesnek azt az állítását, hogy az ingatlan-nyilvántartásban az örökhagyó tulajdonaként feltüntetett b.-i 4523.hrsz.-ú nyaraló az örökhagyó külön vagyona volt. Megállapította, hogy ez az ingatlan a házasságkötést megelőzően az örökhagyó tulajdonában volt, arra a házasságkötést követően hétvégi házat építettek. Az örökhagyó 2001. február 19. napján adta el az ingatlant 6.000.000 forint vételárért, ekkor a telek és a felépítmény egymáshoz viszonyított forgalmi értéke 47-53 % volt, a telekingatlan értékarányán belül a közművesítés értéke a telek értékének 10 %-át tette ki.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az örökhagyó hagyatékában volt ingatlan értéke 7.750.000 forint, a befektetési jegyek örökhagyó tulajdonában volt részének a hagyaték megnyíltának időpontjában aktuális értéke 5.187.660 forint, az egyéb hagyatéki ingóságok értéke 43.000 forint. Ez összesen 12.980.660 forint. A köteles rész alapjához számítható az alperes javára kötött biztosítási szerződés alapján az örökhagyó által befizetett biztosítási összegnek a házastársi vagyontársaságba tartozó része is, melyet az alábbiak szerint számított a bíróság:

A b.-i 4523. hrsz.-ú ingatlan vételárából a közművesíttetlen telek értéke 42 %-os részt tett ki. Az ingatlan vételárát az örökhagyó a biztosítási szerződés megkötésére fordította. A vételár 58 %-a az örökhagyó és a felperes közös szerzeményi vagyona volt. Ennek fele része tekinthető az örökhagyó által a Ptk. 666. § (1) bekezdése szerint juttatott vagyonnak, és e jogszabályi rendelkezés alá sorolható az örökhagyó külön vagyonának tekinthető 42 %-os rész is. A kötelesrész alapjához számítandó még a b.-i nyaraló vételárából 4.260.000 forint, továbbá e nyaraló vételárának és a biztosítási díjnak 2.000.000 forintos különbözete. Leszámítandó belőle 211.827 forint temetési költség a Ptk. 677. § (1) bekezdés a) pontján.

A fenti számítás eredményeként a felperes köteles részére alapja 19.028.833 forint, köteles részének mértéke pedig 9.514.417 forint, ebből a Ptk. 672. § (3) bekezdése alapján a bíróság természetben adott ki ingatlanba 7.750.000 forintot, ingóságban 19.000 forintot, a Ptk. 672. § (1) bekezdése alapján az alperes pénzben köteles megfizetni 1.754.417 forintot.

Az ítélet ellen az alperes jelentett be fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg a következők szerint:

1./ A kereset OTP Optima befektetési jegyekre vonatkozó közös vagyoni szerzés megállapítása iránti részét utasítsa el, és állapítsa meg, hogy az az örökhagyó különvagyonra volt, és utasítsa el a befektetési jegyek fele részének felperes részére történő kiadás iránti keresetet.

2./ Mellőzze annak megállapítását, hogy az alperes javára megkötött biztosítási pénzösszeg 58 %-a a közös vagyonba tartozott, és állapítsa meg, hogy az az örökhagyó különvagyonra volt.

3./ A köteles rész alapját a következők szerint állapítsa meg:

|                                                               |                          |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------|
| - az örökhagyó hagyatékában volt ingatlan értéke              | 7.750.000 Ft ,           |
| - OTP Optima befektetési jegyek hagyaték megnyíltakori értéke | 10.375.319 Ft,           |
| - az alperes javára kötött biztosítási kötvény                | 8.000.000 Ft,            |
| - egyéb hagyatéki ingóságok értéke                            | 43.000 Ft,               |
| -                                                             | összesen: 26.168.319 Ft  |
| ebből levonandó temetési költség                              | 211.827 Ft               |
|                                                               | Összesen: 25.956.492 Ft, |

melynek fele, 12.978.246 forint jár a felperes részére kötelesrész címén. Ebből természetben jár a felperesnek Ptk. 672. § (3) bekezdése szerint ingatlanban 7.750.000 forint, ingóságban 19.000 Ft, a Ptk. 672. § (1) bekezdése alapján az alperes fizet pénzben 5.209.246 forintot.

Az alperes a fellebbezési pertárgy értékét 9.827.660 forintban határozta meg.

Fellebbezésének indokolásában az alperes arra hivatkozott, hogy a peres eljárás adataiból kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes és az alperes

házassága 1989. után teljesen megromlott, a közöttük fennálló házasság csak formalitás volt. A házassági életközösség Csjt.-ben meghatározott három tartalmi eleme nem valósult meg, az örökhagyó társadalmi státuszára, életkörülményeire figyelemmel ragaszkodott házassága formális fenntartásához, a társadalmi látszat külső megőrzéséhez. Az örökhagyó és a felperes 1990 után közös lakásukban laktak, vendégeket fogadtak, belső kapcsolatukban pedig vagyoni és személyi önállósággal elkülönüléssel éltek az életüket. A házassági vagyontársaságnak két alkotó eleme van a házasság és a házassági életközösség. Az életközösség megszűnésével a vagyontársaság is megszűnik. A felek között az életközösség 1990. óta nem állt fenn, így közöttük vagyontársaságról sem beszélhetünk. 1990. óta az örökhagyó által szerzett és többek között OTP Optima értékpapírokba fektetett vagyon az örökhagyó különvagyonának minősül.

Fellebbezésében az alperes fenntartotta azt az álláspontját, hogy a b.-i ingatlan az örökhagyó különvagyonát képezte. Az épület az örökhagyó szüleinek támogatásából épült fel, az örökhagyó édesapja vezető beosztásban dolgozott, és lehetősége volt az építkezéshez szükséges pénz nyújtására. A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság rendkívül széleskörű bizonyítást folytatott le, a bizonyítékokat, köztük a tanúvallomásokat helyesen értékelte, és az értékelést az ítélet indokolásában részletesen ismertette, mellyel a másodfokú bíróság is egyetért. A bizonyítékok értékelése nyomán helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az örökhagyó és a felperes között az örökhagyó haláláig házastársi életközösség állt fenn, és helyesen határozta meg a felperesnek járó kötelesrész összegét is. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helyes indokai alapján hagyta helyben, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § a) pontján és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj, mint perköltség megfizetésére.

A fellebbezési eljárásban a pertárgy értéke az az összeg, amelynek erejéig a fellebbező fél az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kéri. Az elsőfokú bíróság a felperes javára természetben rendelt kiadni 7.750.000 forintot ingatlanban, 19.000 forintot ingóságokban, 5.187.660 forintot befektetési jegyekben, és kötelezte az alperest 1.757.417 forint megfizetésére. Ez összesen 14.711.077 forint. Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét részben kérte megváltoztatni, álláspontja szerint a felperesnek jár természetben, ingatlanban 7.750.000 forint, ingóságban 19.000 forint, pénzben 5.209.246 forint. Ez összesen 12.978.246 forint, a különbözet, 1.732.831 forint tekintendő a fellebbezési eljárásban a pertárgy értékének. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a fellebbezési illetéket 104.000 forintban, a felperesnek járó perköltséget 52.000 forintban állapította meg.

P é c s, 2008. október 14.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr.  
Fekete Bálint s.k. bíró